

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Tertia, Qva Continentvr Hermiae Sozomeni
Salaminij lib. 9. Euagrij Scholastici Epiphanensis lib. 6

Christopherson, John

[Köln], 1569

Quòd propter Aetij hæresim & res Antiochiæ nouatas, De crenit imperator
vt Nicomediæ concilium ageretur. Sed cū terramotus & pleraque interim
alia interuenissent, primum id Nicææ, deinde verò Arimini ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-12718

runt Liberiu quoq; verbu CONSUBSTANTIALE reiecisse, asseruisseq; filiu patri dissimilem esse. Vbi vero hæ res legatis episcoporu Occidentis hoc pacto successere, imperator dat Liberio potestatem Romam reuertendi. Atq; episcopi Sirmij cõgregati, scribunt literas Felici tũ Romanæ ecclesie antistiti, & clero eiusdem ecclesie, vti Liberiu recipiant: & ambo pariter sedem apostolicam administrant, cõmuniqu; consensu & concordia sacerdotio illo fungatur, atq; tum casum acerbum, qui in electione Felicis obtigisset, tũ exiliu Liberij obliuione deleat. Nã populus Romanus Liberiu, tũ quod in alijs rebus vir excellens & spectatus erat, tũ quod imperatori aũ adeo excelso & cõstanti in fide defendenda contradixerat, tam eximie charu habuit, vt seditione planè maximam eius exilij causam cõflaret, resq; ad eadem proruperet. Haud ita diu post mortem Felix, solusq; deinceps Liberius ecclesie illi præest. Quod quidem nõ sine diuina prouidentia factum est, ne sedes Petri à duobus præsulibus gubernata, (q̄ est plane nota dissidij) & à sacrosanctis ecclesie legibus aliena, vlla infamie macula aspergeret.

Quod propter Aetij hæresim & res Antiochie nouatas, De creuit imperator vt Nicomedia concilium ageretur. Sed cũ terremotus & pleraque interim alia interuenissent, primum id Nicææ, deinde verò Arimini & Seleusie celebratum est, post de Arsacio cõfessore pauca referuntur.

CAPVT XV.

Atq; Sirmij quidem hæc gesta sunt: quo quidem tempore propter metum imperatoris ecclesia orientis, & occidentis, in doctrina fidei consentire visa est. De rebus autem Antiochie nouatis, & de hæresi Aetij imperator constituit concilium Nicææ cogere. At cum Basilius eiusque fautores propterea renuerent, quod olim in ea vrbe de fide inquisitum fuisset, placuit idem Nicomediae, quæ est vrbs Bithyniæ, cõuocare, & episcopos cuiusque gentis, qui tunc maximè idonei viderentur ad res prudenter cõsiderandas, tunc ad intelligendum, acutè, diserteque dicendum cum primis valerent, ad certum diem eò diligenter accersere, vti singuli pro omnibus suæ gentis sacerdotibus concilij fierent participes, rebusque iudicatis interessent. Iam vero cum multi episcopi essent in itinere, nunciatum est grauem calamitatem Nicomediam occupasse, deumque vniuersam

L iij urbem

SOZOMENI HISTOR.

urbem terramotu concussisse. Postquam autē fama vbiq;
percrebuit, ciuitatem funditus euersam esse, impedimento
fuit, quo minus episcopi longius in itinere progredērētur.
Nam fama, quod quidē solet efficere, his qui lōgē aberāt,
nuntiauit, hanc cladē nō modō eos afflictaisse quos reuera
afflictauerat, verū etiā Nicæā, Perinthū, & alias vrbes fi-
nitimas, quinetiam Constantinopolim in eiusdem calamita-
tis societatem venisse permulgauit. Qui quidem casus
non mediocri dolore affecit episcopos, qui sanæ doctrinæ
fauebant, propterea quōd ecclesia, quæ tam magnificē in ea
vrbe extructa fuerat, terramotu conuassata corruit. Vndē
homines nostrę religioni infensi arripuere occasionem im-
peratori nuntiandi, quōd multitudo episcoporum, & alio-
rum virorum, puerorum, & mulierum, qui spe inducti se in
ea ecclesia fore incolumes, eō profugerant, ibi oppressa pe-
riisset. Quod quidem minimē verum fuit. Nam hora secū-
da diei, quo die nullus in ecclesia ageretur conuentus, ter-
ramotus urbem inuasit. Atque ex episcopis solus Cecro-
pius episcopus ipsius vrbis Nicomedię, & alius ex Bospho-
ro extra ecclesiam oppressi interierunt. Quinetiam ciuitas
tam exiguo temporis momento terramotu concussa est, vt
qui cuperent, aliō cōfugere non possent: sed p̄ prima periculi
aggressiōe, quo quisq; stetit loco, in eo magna ex parte aut
seruatus est, aut periit. Est præterea multis in ore Arfacium
hanc antē vidisse calamitatem, quā acciderit, qui genere
Persa fuit, & ex milite, qui imperatoris leones nutrebat, in
signis Cōfessor, regnante Licinio, factus: relictaque militia
in arce Nicomedię intra murum monasticam disciplinam
exercens, habitauit. Quo in loco diuina visio ei oblata, iul-
sit ex vrbe egredi, quo vitaret cladē, quæ esset eam postea
occupatura. Qua re confecta, maturē ad ecclesiā profectus,
dat mandatum clericis, vt Deo preces supplices sedulō ad-
hibeant, vt orationes ad eum placādum faciant, quō clades,
quam vrbi minatus fuerat, ab ea depelli possēt. Vbi autem
illis frustrā persuadere conatus est, & pro ludibrio habitus,
simul vt calamitatem eos nec opinantes oppressuram præ-
significauerat, ad arcem reuertitur, & humi in faciem proie-
ctus, Deum precatus est. Interea temporis, vrbe terramotu
concussa, complures obriti perierunt, qui autē supererant,

in agros & solitudinem profugerunt. Siquidē velut in ciuitate opulenta & ampla, singulis in ædibus ignis accēsus fuit: in focus, furnis, & caminis balnearū, & eorum, qui eas exercent artes, quibus igni opus sit: adeo vt tectis ædiū terræ motu disturbatis, flamma eorum materiem occuparet, lignisq; aridis, vt est verisimile, admixtis, & rebus oleo & pinguedine perfusis, quæ facilè incendi solent, affatim nutrita cresceret: atque in omnes partes serpens, ac tandem velut in vnum cōfluens, efficeret, vt tota vrbs instar vnus (penè dixerim) rogi videretur. Et quoniam in hac clade ad ædes accedi non posset, qui incolumes ex terræ motu euaserant, ad arcem procurrerunt. Arfacius autem in turri, quæ steterat inconcussa, pronus decumbens, sicut se, cum orare cepisset, extenderat, mortuus repertus est. Fama verò est eum à Deo precibus contendisse, vt antè cladem mortē oppeteret, mori q; maluisse, quàm calamitatem oculis cernere vrbs illius, in qua primùm Christum cognouerat, & ecclesiastica disciplina imbutus fuerat. Sed quoniam ad hunc virum nostra delapsa est oratio, intelligendū est eum præ amore, quo Deus illum complexus est, potuisse dæmones abigere, & homines eiusdem agitados, illis purgare. Nam cum quidā vexatus dæmonio per forum, gladio stricto, curreret, omnesque fugerent ab eo, & tumultus urbem occuparet, Arfacius factus illi obuiam Christum nominauit, verbo hominem deiecit, eum extemplo dæmone purgauit, & ad sanam mentē reduxit. Edita sunt etiā ab illo multa alia opera, quæ supra facultatem humanā artēq; putanda sunt. Quorum hoc vnū fuit. Erat fortè draco, vel aliud serpentis genus, quod viatores, qui illac transfirent, antè flatu suo peremit, quàm oculis eorum cerneretur. Nam in quodam specu propter viam oblituit. Ad quem locum accedens Arfacius, orauit: serpens autem sua sponte egreditur è specu, & capite bis ad terram alliso, se ipse interfecit. Atque ista commemorarunt hi, qui dicebant se ea ab illis audiuisse, qui ipsum Arfacium oculis aspexissent. Episcoporum verò, sua ad concilium profectiōne propter calamitatem Nicomedie cælitus illatam impedita, pars noua imperatoris decreta expectarunt, pars, quam habebant, de fide opinionem, scriptis declararunt. Imperator autem, quoniam incertus erat, quid ageret, scripsit ad

SOZOMENI HISTOR.

Basilium literas: à quo sciscitatus est, quid de cōcilio fieret. Qui cum eum ob pietatem, vt videtur, per epistolam laudasset, & de clade Nicomediæ inuecta exemplis è sacris historiis petitis consolatus esset, hortatur, vt concilium maturet, & ne desistat à proposito, præsertim cum studium pietate susceptum sit, neque episcopos ad hanc rem conuocatos, cum iam domo exierint, sintq; in itinere, re infecta, dimittat. Locum autem concilio designauit, pro Nicomedia Nicæam urbem: vt ibi de fide ritè decideretur, vbi iam pridem de eadē quæri cœptū est. Atq; hæc quidē rescriptit Basilius imperatori, ratus ita se illi rem gratā significaturū, propterea quòd ipse initio concilium Nicææ congregari statuerat. His literis Basilij acceptis, imperator primū dat mandatum, vt ineunte ætate, episcopi omnes Nicæam conueniant, exceptis illis, quibus inualetudo esset impedimento, hiq; suo loco presbyteros, vel diaconos, quos vellēt, eò mitterent, qui ipsorum declararent sententiam, & de rebus controuersis concilium inirent, vt communiter omnes de omnibus inter se concordarent. Deinde vt decem episcopi ex partibus occidentis, & totidem orientis, quos conciliū communi sententia deligeret, ad palatium suum vnā uerent, sibiq; quæ decreta essent, exponerent, ad eum finem vt ipse quoque non cognosceret solum, vtrū conuenienter scripturæ sacræ inter se cōsensissent, verū etiā quid optimū factu videretur, decerneret. At verò his cōfectis rebus, inito rursus consilio, iussit vt omnes aut vbi iam essent, aut in propriis ecclesiis vsq; eò manerēt, quoad locus cōcilio præscriberetur: significareturq; ipsis, vt illò accederent. Postremò scribit Basilio, vt per literas sciscitetur ab omnibus orientis episcopis, quo in loco conciliū cōmodè celebrari posset: vti sub initium veris istud omnibus cōstaret. Nam Nicæam locum concilio habendo minime iam oportunū cenfuit, propterea, quod gens illius urbis terræmotibus afflictata, in mœrore esset. Basilius autē literis imperatoris præpositis suis literis, episcopis cuiusq; gentis significat, vt mature cōsiliū de re capiāt, & q̄ primum locū, qui ipsis opportunus videretur, indicarēt. At cum, vti in eiusmodi rebus euenire solet, non omnes vnum eundēq; locū delegissent, iter suscipit Basilius ad imperatorē, qui tū Sirmij cōmorabatur, &

& cum alios quosdam ibi offendit episcopos privatis ac suis negotiis occupatos, tum Marcum Arcthusium, & Georgium episcopum Alexandriae. Vbi vero iam visum est concilium Seleucia, quae est urbs Isauriae, Valens cum suis (hic enim is Sirmij forte aderat) Anomianorum haeresi delectatus, laborat, ut episcopi, qui erant in castris, formulae fidei, quam habebat in promptu, subscribant: in qua formula nomen substantiae minime positum fuit. Interea dum de concilio habendo serio laboratum est, Eudoxius, Acacius, Ursacius, & Valens, quoniam inducebant in animum, quod episcoporum omnium, alij formulae fidei in concilio Niceno, alij fidei in consecratione ecclesiae Antiochena editae fauerent, atque quod utraq; fidei formula nomen substantiae contineret, & filium patri in omnibus rebus similem assereret, quin etiam quod si in unum omnes convenirent, fore, ut reuera Aetij condemnarent opinionem, quam ipsi licet ab utraque formula discrepante laudabant, idcirco perficiunt, ut episcopi occidentis Arimini, episcopi autem orientis Seuleuciae, urbis Isauriae, in unum conveniant, eo consilio, quod putabant facilius esse paucis, quam omnibus persuadere: & si quidam ipsorum ad hoc, quidam ad illud concilium profecti, efficerent ut utrumque concilium suae suffragaretur sententiae, recte esset, sin minus, ut alterum saltem: quod haeresis Aetij non omnium suffragiis reiceretur. Atque in ijs rebus illis fuere subsidium Eusebius primarius eunuchus familiae imperatoris, qui & necessitudine cum Eudoxio, & opinione etiam conjunctus fuit, tum complures alij potentes viri, qui Eusebio gratificari studebant.

De rebus gestis in Ariminensi Concilio.

CAPVT XVI.

Imperator vero, quoniam persuasum habuit neque ex usu esse vel reip. propter impensas, vel episcoporum propter longa itinera, ut in unum locum omnes convenirent, concilium in duas partes distribuit: scribitque episcopis, qui id temporis tum Arimini, tum Seleuciae convenerat, ut primum de his, quae in fide ambigua viderentur deciderent. Ad extremum, uti lex ecclesiae postulat, causas etiam episcoporum qui querebantur se vel iniuste abdicatos esse, vel in exilium missos

(quorum